

pričalno beseda teče, kedar opominja, vsa živa in goreča postane, ker prihaja iz vernega, za čast Božjo in zveličanje bližnjega — navdanega srcá.

Tudi pisava je skoz in skoz slovenska, brez šemastih novotarij in zvutih stavkov. Priporočamo torej knigo pred vsem č. č. gg. duhovnikom in kateketom, svesti si, da bode vsakemu kot zanesljiv kažipot se močno priljubila. — Prav dobro bo pa tudi služila vsakej kršanski hiši, da se ponavlja kršanski nauk v cerkvi in širi poduk v kršanskih večnih resnicah, česar je sedanji čas toliko potreba.

Naroča se pri čast. g. pisatelju, ter velja mehko vezana in franko po pošti na dom poslana 2 gld., kar zares ni veliko, ker obsega kniga nad 35 na ličnem papirju tiskanih pól.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor smo zadnjič naznanili, vstopili so razun Čehov in Moravanov vsi drugi federalisti v državni zbor, in sicer brez pridržkov, ker se pri takih vsled postave od 12. maja t. l. mandat (poverjenje) zgubi. Zastopniki českih federalistov skušali so v shodu 2. in 3. t. m. tudi svojim tovarišem iz drugih dežel prigovarjati, da naj ne gredó v državni zbor; ti so pa odgovarjali, da se bojé novih volitev, katerih je ljudstvo do grla sito, ter bi pri novih volitvah utegnili z večine le nasprotniki zmagati. — Naši poslanci brez Čehov imajo torej silno težavno stanje, ker so v grozni manjšini, torej ničesar doseči ne morejo. Kako dolgo da bodo vstrpeli, ni odločeno.

Za prvosednika zbornice poslancev zvoljen je z 205 glasovi kolovodja liberalcev, dr. Rechbauer iz Gradea; vlada je hotela enega „starih“. Ko pa z njim prodreti ni mogla, je morala z roko v ogenj, ter je zasuknila na „levo“. Tako sedi ministerstvo na žrjavci; proti vladarju hoče biti konservativno, a v državnem zboru nima — razun peščice velikih posestnikov — nobene stranke zá se; večina je skoz in skoz liberalna, manjšina pa federalistična, torej tudi ministerstvu nasprotna. Po dr. Herbstu skuša torej vlada s pomočjo levičnjakov, nemških „mladih“ demokratov, ravnotežje ohraniti, pa bo težko kaj. Kakor je vlada sama v prestolnem ogovoru naznanila, se bode pometalo v cerkvenopravnem oziru. Kako dalječ pa bo liberalna večina vlado tirala, še ni mogoče povedati.

Shod (kljub) naših poslancev pod vodstvom grofa Hohenwarta je ustanovljen. Dozdaj šteje 34 udov: 1 iz Českega, 2 iz Bukovine, 7 iz Tirolskega, 1 iz spodnje-, 6 iz gornje-Avstrijskega, 2 iz Kranjskega (Hohenwart, Barbo), 1 iz Istrijskega, 1 iz Goriškega, 2 iz Solnograškega, 3 iz Dalmatinskega, 2 iz Predarlskega in 6 iz Štajerskega, kakor smo jih zadnjič menovali.

Mladostovenci: dr. Razlag, dr. Vošnjak, Nabergoj in Pfeifer se ogibljejo konservativnega shoda, in bodo menda z dunajskimi demokrati „Slovenijo“ sezidali; glasovali so vsaj dosle sè skrajnimi levičnjaki! — Poljaci imajo svoj poseben klub, ravno tako Rusini; Poljaci pa utegnejo po večjem z našo stranko glasovati, v cerkvenih vprašanjih menda tudi večina Rusinov.

Stanje je tedaj takošno le: Vlada mora z liberalci iti, če pa ne, mora odstopiti. Od naših poslancev se pa druga tirjati ne more, kakor da glas povzdignejo za naše potrebe, želje in pravice. Uslišani se ve, da ne bodo, ker je volilna postava nalašč za to napravljena, da imajo nemški liberalci večino, ta pa ne pozna ne deželnih, ne narodnih, ne cerkvenih pravic — ona le sebe pozna. Zatorej ni v odbor, ki bode adresu na cesarjev nagovor izdelal, ne enega od naše stranke volila.

V prestolnem govoru je navedenih mnogo postav, ki jih ima drž. zbor skleniti, med temi tudi verske postave, ki bi naj „luknjo“ zadelale, ki je navstala po odpravljeni pogodbi s papežem. Zakaj ste pa „luknjo“ napravili, če jo morate zopet zadelati? In kdo je dal nemškim protestantom, judom, borzijancem, brezvernežem pravico, določevati razmero, v kateri naj bo kat. cerkev proti državi, to je: koliko svobode da sme v državi imeti? — Prestolni govor omenja tudi denarnega poloma, ki je — po besedah ministra dra. Ungerja — prišel kakor hudournik, tako da je treba popravljati škodo, ki jo je napravil. — Res je finančni minister že predložil postavo, vsled ktere se razpiše posojilo za 80 milijonov srebra, ki se založi v narodni banki, da bo za toliko bankovcev izdala. Pravico do te pomoči imajo železnice, ktere je vlada dolžna zgotoviti; napravile se bodo založnice za obrtnijo in trgovino. Posojalo se bo proti poroštvu. Ker pa postava dopušča, da se poroštvo tudi v borzinih akcijah dati sme, dobijo — če postava obvelja — borzijanci zopet sapo, ker zamorejo — gledé „državne pomoči“ — akcijam zopet dati navidezno vrednost. — Čuli so pa borzijanci ob tej priliki iz ust finančnega ministra hudo, pa resnično besedo, da je namreč denarnemu polomu krija „razbrzdana špekulacija na borzi.“ Prihodnjič bomo povedli, kako je bilo s predloženo postavo, za katero pride adresina obravnava, potem bo drž. zbor zarad deželnih zborov odložen.

Novi prvosednik dr. Rechbauer je v svojem nagovoru že zagromel proti katoličanom; v podobi „postav“ torej pride za gromom toča in ploha nad nas. Rekel je: „Država ne sme trpeti, da veljavo in vspeh njenih postav odobrava alj zametuje neka vnenja, brezdomovinska oblast.“ To se pravi: Katoličani, katerim brezverci očitajo „brezdomovinstvo“, ker so v verskih zadevah pokorni škofom in papežu, ne smejo reči, da ktera od liberalcev sklenjena postava ni dobra! — Usta

nam zapreti, da tem gospodom več ugovarjati ne bi mogli, na to bodo merile vse verske postave.

Ogersko. Drž. zbor se je 8. t. m. zopet sešel. Tudi Magjarem dajejo silno veliko opraviti gospodarske nadloge. Prvosednik ministerstva je v nagovoru tožil nad kolero, slabo letino in denarno stisko. — Poslanci postajajo nezadovoljni z vlado; eden najveljavnejših je odstopil; poslanec Vidatz se je pa te dni — skočivši iz 4. nadstropja — sam umoril. Sapo je namreč zgubila hranilnica, pri kateri je bil gospodarski svetovalec. — Če se tako godi na Ogerskem, ki plačuje le samo 30 procentov skupnih stroškov z nami, je pač preočito, da je vsa državna samostalnost, katero je Beust Ogrom dal, tudi nekaki spaček.

Razne stvari.

(Nova šolska poslopja.) Prav veselo znamenje je, da Slovenci za šole toliko storé. Daj le Bog, da bi tudi šole Slovincem na korist in ne na kvar bile! V Frajhamu se je 6. t. m. slovesno blagoslovila in odprla nova, prekrasna šola, ki ima spodej — precej visoko nad talmi stanovanja za tri učitelje, zgoraj tri lepe, prostorne in visoke šolske sobe, vsaka za 85 učencev, z vsemi potrebnimi učnimi pripomočki. Poslopje stane nad 8000 gld.

V Čresnovcih se je istega oné blagoslovilo novo šolsko poslopje. Po cerkvenem opravilu ogovoril je v šoli stariše g. nadučitelj Budna ter je povdarjal, da le tam poduk napreduje, „kder je za podlago sv. vera.“ Želimo prav srčno, da bi g. Budna v dejanji kazal, kar je govoril, potem bo res šola obilno zlahnega sadu rodila.

11. t. m. se je v Petrovčah v Savinski dolini nova šola pričela, za katero so Petrovčani Cokanovo hišo pred cerkvi kupili in v šolo predelali. Potreba šole se vidi iz tega, da je že zdaj več otrok vpisanih, kakor jih šteje šola v Žalcu, namreč blizo 200. Po lepem krščanskem obredu se je šola pričela; Bog daj, da bi vedno v njej krščanski duh vladal in srea otrok blažil!

(Knjezinja Salmova.) mati knjeza Leopolda, je 9. t. m. v Novemcelji v 67. letu svojega življenja umrla. Truplo pokojne se je v Herschberg na Badenskem v rodbinsko rako prepeljalo. — Rajna bila ja vsem vernim izgled prave pobožnosti.

(Ciganska ženitev) bila je 2 dné t. m. v Vidmu. Cigan, Mart. Rosenfeld, rojen na Bizelskem, je vzel ciganka, Mar. Wagner, rojeno na Karoškem blizo Celovca. Zakon je bil po katoliškem obredu sklenjen v cerkvi, kamor je ciganska muzika svate pripeljala. — V gostilnici je bilo potem — seveda — „lušno“, pa le nekaj časa. Neki novosegneti učitelj iz bližnje soseske se namreč ni mogel zdržati, ter se vsede med ciganske svate, pije celó bratovšno z nevesto ter začne svojo vinko

sestro tako nadlegovati, da se slednjič vname ravš in kavš, in je bila nevesta — tepena! — Ta učitelj je omikovalec ljudstva, „Narodov“ dopisnik, kakor se sam hvali, in Bog vedi kaj še vse!

(Spričevanje.) Na prošnjo č. g. Jak Trstenjaka, kaplana v Jarenini, potrdimo, da dopisa „iz Pesnichofen“ v šte. 42. „Gosp.“ ni on pisal.

(Požar) se v okolici Šentlenardski čudno množijo. Nekatere dni sem zaporedoma zdaj tu zdaj tam gori; 9. t. m. je tudi v trgu tik sè slamo kritih hlevov začela kôpica slame goreti, ki je brž ko ne hudovoljno užgana bila. Sreča, da je bilo mirno vreme ter še ljudje spali niso, da se je požar brž ukrotil.

(Grozna hudodelstva.) Iz Ptujkega okraja se nam poroča: V nedeljo jutro, 2. nov. pride k Fürpasovim (Priglnovim) v Slomih Polenske fare mož sorodnik iz fare sv. Marjete, ker so se mu kakor je rekel — ponoči čudne reči sanjale. Ko stopi čez prag, najde v odprtem hramu oba zakonska strašno razmesarjena s svoji krvi na tleh ležati. Gospodarju bil je vrat globoko zarezan, gospodinja imela je razun vrezanega vrata več hudih ran po telesu. — Oba sta dobro gospodarila in bila na glasu, da imata denarjev. Gospodar imel je par volov na prodaj, in sum leti na 2 kupca, ki sta po ouih krajih se klatila. Našli so tudi v eni sobi na slami dvojno ležišče, znamenje, da sta 2 tam prenočevala. Skrinje so bile odprte, listine po hiši razmetane. — Preteklo saboto 8. t. m. je pa roparsko napaden in umorjen bil kmet Juri Bohinec, iz Hlaponc v Šentlovrenški fari pri Ptuj. Šel je s polnim vozom pšenice, ki je ni prodal, iz Maribora domu, ter je še ob 8. uri na večer v Ptuj bil. Na levi strani ceste, ki na Dornavo drži, $\frac{1}{2}$ ure od Ptuja, najde trgovca Šk. od sv. Tomaža klobuk, in ko pride do Hlaponc — blizo 11. ure je bilo — najdejo pri Bohinečevem hramu voz pred lesu stati; konji so mrtvega gospodarja s pšenico vred domu pripeljali. Na glavi imel je globoko rano s sekiro v možgane ysekano, denarjev je pa le malo pri sebi imel. — Človek brez strahú božjega je hujski ko ljuta zver. Ako še bo dolgo gospodaril brezverski liberalizem, potem gorjé nam!

(Kat. politično društvo v Slovengradu) ima v nedeljo 23. nov. ob pol štirih popoldne občni zbor, h kateremu se društveniki vljudno vabijo.

† Denes zvršuje „Gospodar“ britko dolžnost ter naznanja, da je na Martinovo, 11. t. m. umrl častiti gospod župnik v Ljutomeru, dr. Ant. Klemenčič, v 55. letu svojega življenja. Z njim zgubila je Slovenija enega najvrličih sinov, ves okraj krepko národno podporo, premnogi znanci ljubeznivega, gostoljubnega prijatelja in naša stranka odločnega pospešitelja. R. I. P. vzdihnemo žalostnega srcá!